خراسان روزنامه صبح ایران
یک‌شنبه ۸ اسفند ۱۳۹۵ . ۲۸ جمادی‌الاول ۱۴۳۸ . شماره ۱۹۴۸۴

هیچ فرهنگ لغت نوین فارسی بی نیاز از دهخدا نیست

رئیس موسسه دهخدا گفت: بدون تردید، لغت نامه دهخدا منبع اصلی فرهنگ نوین زبان فارسی، در دهه‌های بعد است و هیچ فرهنگ نوینی در این حوزه، خود را بی نیاز از آن نمی داند. به گزارش ایرنا، علی درزی افزود: تلاش و از خود گذشتگی علامه دهخدا در تالیف لغت نامه و شخصیت کم نظیر او، الهام بخش یاران و پیروانش در سال های بعد در اقدام به تألیف لغتنامه بزرگ فارسی بوده است.

مسجد سلیمان ۱۰۸ سال پس از فوران چاه شماره یک

شهری برای کوچیدن

ایران «ویلیام ناکس دارسی» معروف که در ایران با قرارداد دارسی شناخته می‌شود، کسی را بهتر و لایق‌تر از «سر گرد آرنولد ویلسون»، برای کشف و حفاری نیافت. دارسی اورا از هند به خوزستان فرستاد تا همراه با تیم حفاری خبره‌ای که دستمزد زیادی نسبت به حفاران دیگر می گرفتند، به جست‌وجوی نفت بپردازد. عملیات تجسس نزدیک به ۷ سال طول کشید و هزینه‌های زیادی صرف شد، اما نتیجه‌اش حتی قطره‌ای نفت هم نبود. آخرین برگ برنده سر گرد، منطقه‌ای کم وسعت به نام «دره خرسان» در «مسجد سلیمان» بود. سوم بهمن سال ۱۲۸۶ هجری شمسی، کار حفاران شروع شد و پس از ۱۱۳ روز، باز نتیجه‌ای به دست نیامد. دارسی با اخطارهای پیاپی از سر گرد خواست به عملیات حفاری پایان دهد، ولی او چند روز دیگر فرصت خواست؛ فقط ۱۰ روز! سر گرد ویلسون حتی شب‌ها نمی خوابید تا بتواند در ۱۰ روز فرصتی که به دست آورده است، لیاقتش را نشان دهد. بالاخره تلاش‌های او برای یافتن نفت به نتیجه رسید و ساعت ۴ صبح پنجم خردادماه ۱۲۸۷ هجری شمسی، نفت از عمق ۳۶۰ متری دل زمین فوران کرد. ویلسون شاهد صحنه‌ای بود که بی شک به رؤیایی می مانست که سال‌ها بار قبای آمریکایی و آلمانی‌اش برای به‌دست آوردن آن جنگیده بود. تاریخ نفت خاورمیانه از سپیده دم این روز آغاز شد و مسجد سلیمان با نخستین چاه نفت خاورمیانه اش بر سر زبان‌ها افتاد.

■ **مسجد سلیمان، شهر نخستین‌ها**

درباره مسجد سلیمان شنیده بودم که شهر نخستین‌هاست. نخستین بیمارستان، نخستین کارخانه گوگردسازی در ایران و خاورمیانه، نخستین تصفیه خانه آب کشور، نخستین کارخانه تولید برق در ایران و خاورمیانه، نخستین فرودگاه در ایران، نخستین و بلندترین پل فلزی ایران و خاورمیانه، نخستین واحد نوشابه سازی، نخستین و مجهزترین آزمایشگاه طبی و...، ولی حالا از آن همه، جز شهری یکسره حاشیه، چیزی نمانده است. خانه‌هایی که هیچ شباهتی به خانه شهری ندارند و مردمانی که از دور پیداست که شاد نیستند و بیکاری و نبود امکانات زندگی، آن‌ها را به فکر کوچ انداخته است. آمارها می گوید جمعیت این شهر روی برگردانده از توسعه، در سال ۱۳۷۵ هـ.ش، بیش از ۲۲۲ هزار نفر بوده و در سال ۱۳۸۵، به ۱۷۱ هزار و در سال ۱۳۹۱، به ۱۱۳ هزار نفر رسیده است!

نفت در برخی از محله‌های مسجد سلیمان از زمین می جوشد و چشمه‌ای عجیب و سیاه رنگ می سازد. چشمه‌هایی که حتی از کف برخی خانه‌ها نیز بیرون می‌زنند. اما از نفت که بگذریم، بوی گاز هم کم در دسر درست نکرده است؛ بیماری ریوی و تنفسی و حتی مرگ. چاه‌ها و چشمه‌های نفتی، وسط شهرند و به همین دلیل، خطر آتش‌سوزی و انفجار هم بسیاری از خانه‌ها را تهدید می کند. وقتی توی شهر راه می‌روید بویی تند شبیه به فلفل آدم را به سرفه می اندازد؛ این، همان بوی گازی است که از چاه‌های نفت بیرون می‌آید و همه جای شهر با ماست. ساکنان این شهر قدیمی، می گویند به این بو عادت کرده‌اند. اکبر نعمت‌اللهی درباره